

# BRALLERLEI

Maandblad van de Brusselse Raad voor het Leefmilieu (BRAL) vzw

Verantw. uitg : Alfons Hoppenbrouwers, BRAL, St Michielsstraat 37, 1000 Brussel.

Redactioneel,

Met enige vertraging rolt nummer twee van de derde jaargang van de pers. Wij verontschuldigen ons bij de abonnees voor dit laattijdig verschijnen. Doch via dag- en weekbladen zult u zeker reeds begrepen hebben dat Bral niet stilgezeten heeft tijdens de voorbije maanden. Uitschieter van deze activiteiten is de actie rond de aanleg van het Koning Boudewijnpark te Jette en Ganshoren (zie blz 2-5). Voor de duidelijkheid dient even gesteld te worden dat Bral noch de sociaal-kulturele raden zich verzetten tegen de aanleg van een park. Integendeel, de vraag is enkel, "welk" park. Trouwens het publiek maken van privé groen-gebieden moet nog verder doorgevoerd worden.

Het is evenwel onzinnig en onverantwoord dat onder het mom van de zogenaamde creatie van een nieuwe groene zone, de bestaande ekologisch zeer waardevolle gebieden verwoest worden. De aangerichte schade in het Heilig Hart park te Jette is onherstelbaar. Dergelijke handelwijze is in konfrontale tegenstrijd met een beleidsoptie als "stopzetten van de ontvolking van Brussel".

Als we dan nog lezen dat een (nu ex-) staatssecretaris spreekwoordelijk de "inspraak" die de bevolking in haar eigen stad wil verwerven, zonder meer de doodsteek geeft (blz 15).., is het voor iedereen begrijpelijk dat de Brusselaar zijn stad verlaat omdat zijn inbreng toch niet gewaardeerd wordt.

Zij die in de actie Boudewijnpark een kommunautaire geladenheid menen te moeten ontdekken vergissen zich. Verdachtmakingen ten aanzien van franstalige groepen zijn buiten onze wil om gebeurd.

De gevraagde rechtzettingen zullen volgen. Ondertussen is reeds een samenwerking gegroeid tussen Bral en pas opgerichte (franstalig) wijkkomitee in Jette. Leefmilieu heeft immers geen kommunautaire bijklanken.

Wat BRALLERLEI zelf betreft, kunt u vaststellen dat aan de lay-out en inhoud gedokterd wordt. Om dit nog verder te verbeteren ontbreken de financiële middelen.

Indien u de leefmilieu-akties in Brussel wilt helpen, dan kan dit door het nemen van een abonnement op dit tijdschrift (zie blz 10).  
Giften zijn eveneens welkom.

Jules Sporen.

BRALLERLEI, dat houdt in :

Koning Boudewijnpark, nooit van gehoord (p 2-5); Eekologisch Europa (p 6-8);  
Goocheltruuk te Brussel (p 8-9); Boekenwurm (p 9-11); Atoomenergie (p12);  
Mededelingen (p 12-14). Open brief aan Simonet (p 15);

Bijlage: niet alleen voor studenten.

Jaargang 3, nr 2, februari-maart 1979.

2/79

# Koning Boudewijnpark : nooit van gehoord !!!

*Dat het bewuste park de laatste tijd nogal wat letters heeft doen opwaaien, zal menig lezer van Brallerlei niet ontgaan zijn.*

*Het feit, dat de media dikwijls een genuanceerd standpunt innemen, bevordert geenszins de duidelijkheid omtrend het probleem.*

*Daarom achten we het nodig Bral's stellingname i.v.m. het Koning Boudewijnpark te duiden aan de hand van een gedeelte van de perskonferentie gehouden op vrijdag 9 maart ll.*



## Groenpark of Poenpark?

In 1980 vieren we de 150ste verjaardag van de onafhankelijkheid van België. Deze gelegenheid zal in ons land op verschillende plaatsen op prestigieuze wijze worden gevierd.

De aankoopprijs van dit park schommelt rond de 500 miljoen en de inrichting ervan zou hetzelfde bedrag benaderen. Wanneer men zich rekenschap geeft van het feit dat de regering door allerlei maatregelen de put in de staatskas probeert te dichten, stemt het tot nadenken dat dezelfde regering 1 miljard vrijgeeft voor de "kreatie van een nieuwe long" terwijl deze long er reeds is.

Het opzet om in 1980 in het Koning Boudewijnpark (KBP) floraliën te organiseren bepaalt, naar de mening van Bral, dan ook volledig de ideeën die de heren plannemakers over de aanleg ervan op nahouden. Het voorzien van de nodige parkings, de brede rechte wegen, het optrekken van gebouwen wijzen in die richting.

Uit de eerste kennismaking van het oppervlakkige plan, bleek dat de gebouwen zouden komen in:

- het Poelbos (waar zich het kasteel Tischer bevond)
- het H. Hartpark (waar zich tot voor enkele weken een oude boomgaard bevond)
- aan de Wemmelse steenweg.

Wij vragen ons af of het optrekken van deze gebouwen verantwoord is vanuit de wens van enkele belanghebbenden om er éénmalig, namelijk in 1980, een grootse bloemententoonstelling te houden. Waarom moeten er in 1980, op 60 km van Gent, floraliën gehouden worden?

Op de Heyzel bevinden zich genoeg paviljoenen en aangepaste infrastructuur, om er, indien bepaalde mensen dit wensen, floraliën te laten doorgaan, zodat men er geen nieuwe hoeft te voorzien in het betrokken gebied. Bij een dergelijke opzet worden weer eens tientallen miljoenen uit de staatskas gewipt zonder dat het "welzijn" van het land ermee gebaat is.

En wat zal er na 1980 met deze gebouwen gebeuren ?

Sportvoorzieningen is het antwoord ? Wij zijn er ons terdege van bewust dat er in de omgeving van Jette een grote nood is aan sportvoorzieningen. Wij houden nochtans ons hart vast bij de gedachte dat men na de floraliën de gebouwen in die zin zal omvormen. Wie zal dit financieren en beheren ? De gemeente Jette ? De Staat ? Zijn er geen landschappelijk minder waardevolle gebieden zoals bv. de Laarbeekwijk om er sportinfrastructuur in te planten ?

Naast de financiële bezwaren en de vraag naar de behoefte, de nood aan floraliën te Jette, moeten we de aandacht vestigen op de enorme gevolgen voor het natuurgebied die een massale toeloop van volk, op korte termijn zal meebrengen.

"Een dagje uit naar de Jetse Floralien". Een bezoek aan de bloemententoonstelling en daarna pick-nick op een mooi plekje in de omliggende bossen. Afval en vertrappeld groen blijven achter...

## Natuurbescherming of groenvoorziening ?

Met grote verwondering lazen we de jongste maanden in bepaalde kranten als "1/5 van Jette wordt groenzone" en "zal het noordwesten van de Brusselse agglomeratie een nieuwe long hebben ?".

Dergelijke woorden scheppen bij oningewijden de illusie dat men te Jette een niet-groene zone zal omvormen in een enorm groengebied. Niets is minder waar.

Elke wandelaar uit de streek kent de charme van dit landelijk gedeelte van Jette met de bronbossen, de weiden, akkers, beekjes, bomenrijen en hagen, de boomgaarden en moestuintjes. Een gevarieerd, lichtgolvend landschap, laatste restantjes van een niet-geurbaniseerd Jette. De enorme waarde van het Laarbeek-, Poel-, en Dielegembos hebben er zelfs toe geleid dat ze als landschap werden beschermd. (1)

Door professor Duvigneaud, S. Denaeyer-De Smet en M. Tanghe van het "Centre d'Etude de l'Environnement urbain de l'ULB", werd in opdracht van de agglomeratieraad, een ecologische studie gemaakt over het grondgebruik en de begroeningsgraad van de Brusselse agglomeratie. Deze deskundigen stelden voor de geciteerde bossen met het H. Hartdomein te behouden als reservaten van de oorspronkelijke fauna en flora voor opvoedkundige doeleinden en milieumonitoring.

Wat is de zin van dergelijke uitgebreide studies als zij niet als uitgangspunt genomen worden bij de aanleg van een openbaar park in de Brusselse agglomeratie? Is de behoefte aan natuurlijke, niet-geurbaniseerde omgeving niet zeer groot en moeten dergelijke enige gebieden niet als een schat bewaard worden voor ons en ons nageslacht?

De wijze waarop de dienst van het Groenplan reeds 20 jaar in de Brusselse agglomeratie zijn zin doet met de "aanleg" van groengebieden, zonder enige inspraak te velden, klagen wij ten zeerste aan.

Hier wordt voor de zoveelste keer in ons land de ploitiek van het voldongen feit gevoerd.

Hierbij denken wij aan het H. Hartdomein, fase 1 bij de realisatie van het KBP. Door een biologisch zeer waardevolle strook (zie plannetje) met een nagenoeg natuurlijke vegetatie van wilg, els, hazelaar, esdoorn en zo meer, gelegen in het zuidelijk deel van dit domein, wordt door het Groenplan over een breedte van 14 m met een bulldozer alles verwoest om er een "wandelpad" en een "fietspad" aan te leggen. Er werd overgegaan tot deze werken zonder dat door de dienst Stedebouw een vergunning was afgeleverd.

Tot tweemaal toe heeft Bral klacht neergelegd bij de bevoegde instanties, evenwel zonder enig resultaat. De werken gingen gewoon door en Bral kreeg tot op heden geen antwoord op zijn schrijven. Er werd dan ook klacht neergelegd bij de Prokureur des Konings (2).



Deze bulldozerstrategie (Zie foto) waarbij de bestaande vegetatie wordt verwoest en vervangen door een steriel grasveld met exotische bomen langs brede, rechte lanen, is stilaan achterhaald.

De willekeur waarmee door het Groenplan bepaalde ingrepen in het landschap worden doorgevoerd, zonder voldoende rekening te houden met de ecologische gevolgen ervan, doet de vraag oprijzen of er binnen deze dienst dan geen advies gegeven wordt door deskundigen inzake ecologie.

Uit de wijze waarop in de Brusselse agglomeratie voor de zoveelste maal wordt omgesprongen met het al zo schaarse groen, blijkt opnieuw het ontbreken van een echt Groenbelied in ons land.

De versnippering van de bevoegdheden inzake groenbeleid (het bij wet voorziene instituut voor natuurbehoud werd nog steeds niet opgericht!) maken het in ons land nog steeds mogelijk dat de kortzichtige commerciële belangen van een kleine groep de bovenhand halen op de bescherming van een gaaf milieu.

Hierbij is men er zich nog steeds te weinig van bewust dat een oeco-systeem niet kunstmatig kan gerekonstrueerd worden, eens een natuurgebied verwoest, is het voor altijd verloren, verdwenen...

(1) Zie Brallerlei 11/78 p 13-14.

(2)

Tevens werd een brief en het volledige persdossier aan de Koning gestuurd, met de vraag hoe het mogelijk is dat Zijne Majesteit zijn naam aan het park verbindt wanneer de geplande realisatie ervan in strijd is met de doelstellingen van de Koning Boudewijn Stichting. Als antwoord ontvingen we op volgende blz afgedrukte brief.

Op maandag 12 maart 79 werd tijdens een info-avond omtrent het KBP (te Jette) beslist een kortgeding-procedure te beginnen om de werken te laten stilleggen.

Op zondag 25 maart werd een informatieve wandeling georganiseerd in de "toekomstige" 110 Ha groen van het KBP. De talrijke opkomst (+ 250) gaf blijk van de bezorgdheid van de plaatselijke bevolking over hun leef-omgeving en stimuleert tevens de Bral samen met de SKR van Jette en Ganshoren om de aktie verder te zetten.

Op maandag 26 maart werd de uitspraak voorzien.

De afwezigheid van onze advocaat die zich liet vervangen door een kollega, had voor gevolg dat de zaak werd verdaagd tot dinsdag 3 april.

Ondertussen blijken de nodige vergunningen door de dienst Stedebouw in versneld tempo te zijn klaargestoomd...

De Staat zal hier dus blijkbaar weer eens gelijk halen, niettegenstaande in het H. Hartdomein reeds vanaf 13 februari zonder vergunning werd gewerkt.

Tot daar het poenparkverslag.



Kabinet van de Koning

20 maart 1979

Mijnheer de Algemene Sekretaris,

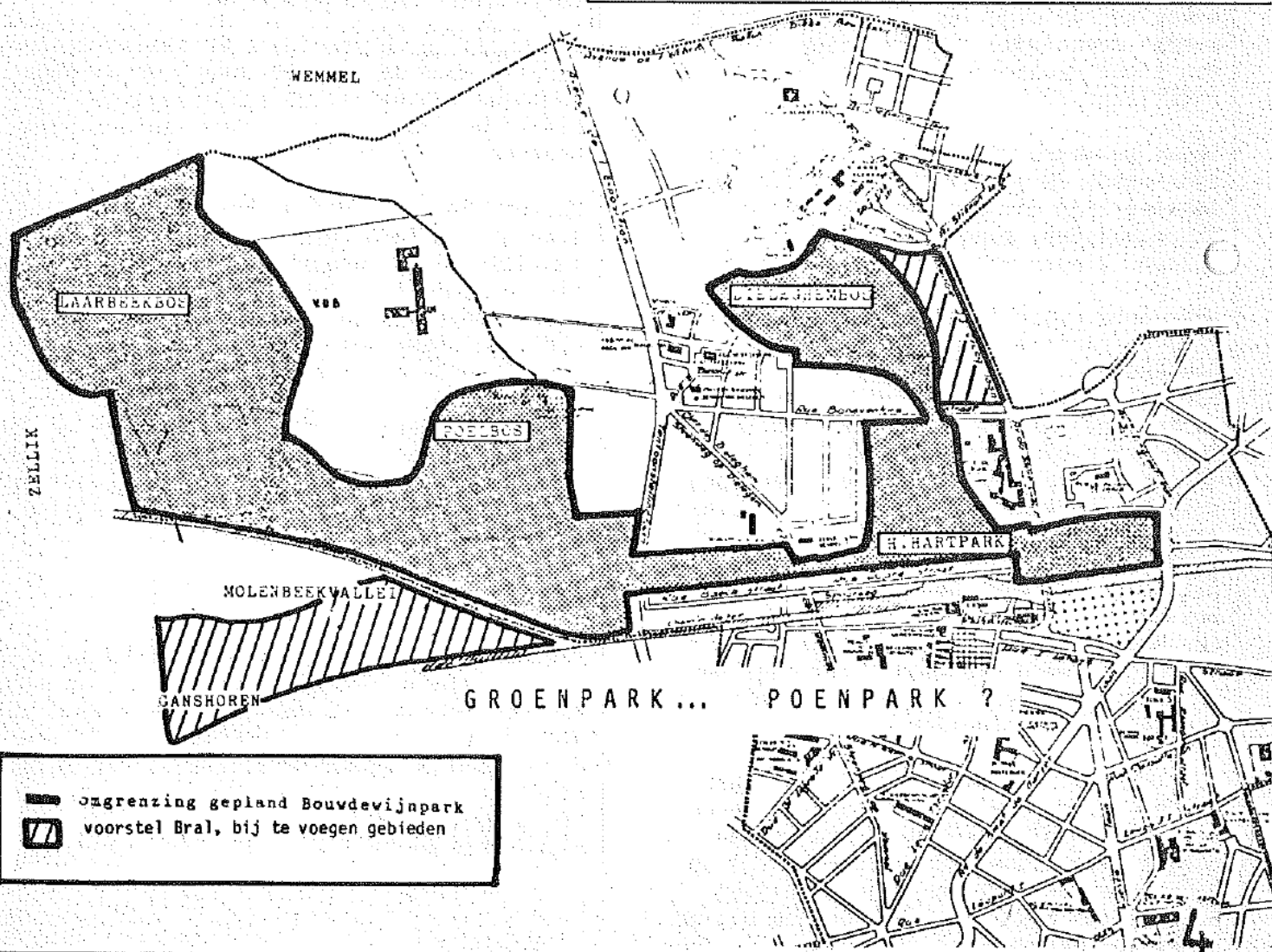
Ik heb de eer door de Koning belast te zijn ontvangst te melden van de brief en bijlagen die U hem onder referenties JSFV7941, op 15 maart 1979 toestuurde, in verband met het Koning Boudewijnpark te Jette.

Ik kreeg opdracht U te laten weten dat uw mededeling de aandacht van Zijne Majesteit heeft weerhouden.

Gelieve, Mijnheer de Algemene Sekretaris, de betoning van mijn hoogachting te aanvaarden.

De Kabinetschef van de Koning.

J. M. PIRET





## Een nieuw park in het noordwesten van Brussel

Ten behoeve van de Brusselse bevolking zal een nieuwe uitgestrekte groene zone in het noordwesten van de stad aangelegd worden.

Het betreft het Boudewijnpark dat in 1980 op het grondgebied van de gemeenten Jette en Ganshoren zal opengesteld worden. Dit park zal in totaal een 120-tal ha. groot zijn.

Dit nieuwe groengebied zal bestaan uit het huidige Laerbeekbos, het Poelbos en het Dielegembos, uitgebreid met nog enkele overgebleven wei- en akkerlanden.

Het park zal uitgerust worden met paviljoenen, wandelwegen en fietspaden. Er zullen tevens internationale floralien georganiseerd worden.

De h. Simonet heeft op zijn

kabinet de afgevaardigden van het Boudewijnpark-comité ontvangen. Men heeft er onderzocht hoe de beschikbare gelden het best gebruikt kunnen worden, zonder dat de andere Brusselse gemeenten daar enig nadeel van zouden ondervinden.

Besloten werd een nieuwe som van 261 miljoen te besteden om nieuwe aankopen in het kader van de aanleg van het Boudewijnpark mogelijk te maken.

(Het Laatste Nieuws - 21.02.79)

## Groenpark 'poenpark' te Jette

Naar aanleiding van (Nieuwsblad 10/03/79)

het starten met de werken voor het Boudewijnpark te Jette, houdt de sociaal-culturele raad eraan in samenwerking met de Bond voor Beter Leefmilieu te Brussel een info-avond over dit park te organiseren op maandag 12 maart, te 20 u, in de grote zaal van de bibliotheek van het Kardinaal Mercierplein.

(Nieuwsblad 13/03/79)

„Een van de slachtoffers in de familie De Guchteneere, een bejaarde smid en zijn vrouw aan de Wemmelse Steenweg nr. 108, eigenaar van een archeologische, industriële interessante smidse. Toen de ambtenaar van het ministerie van Financiën hen voor de zoveelste keer een bezoek bracht, gingen zij, uiteindelijk door de knieën.

De milieukomitees staan eensgezind achter de vrijwaring van deze smidse voor het nageslacht. Een aanvraag tot klassering wordt eerstdaags ingediend. De oude smid is bereid de bezoekers rond te leiden en wil een jongere man tot het beroep van smid opleiden.

Tussen de Wemmelse Steenweg en de Wereldtentoonstellingenlaan hebben een honderdtal families een volkstuintje. Volgens sommigen onder hen mogen zij nog eenmaal zaaien en oogsten. Dit betekent dat deze tuintjes nu september verleden tijd zullen worden. Een beetje verderop ligt de hoeve van Sus en Lie. Voor deze hoeve is, naar verluidt reeds een bestemming gevonden: een huis voor Franse cultuur.

## BRAL eist overleg over bestemming van 110 ha groengebied

Met verontwaardiging stelt BRAL (Brusselse raad voor leefmilieu) samen met de kulturele raden van Jette en Ganshoren vast hoe er in de Brusselse agglomeratie wordt omgesprongen met 110 hektaren groengebied. Het toekomstige Koning Boudewijnpark dat men wil openen in 1980 ter gelegenheid van de 150e verjaardag van de onafhankelijkheid van België, zal bestaan uit het Jeugdperk, het domein van het H. Hartinstituut, het Dielegembos, het Poelbos, het Laerbeekbos, en de landelijke strook die deze gebieden onderling verbindt. Dit geheel is een enig, sociaal, biologisch en landschappelijk zeer waardevol gebied gelegen in het noordwesten van de Brusselse agglomeratie. Het gaat hier dus niet, zoals reeds eerder meegedeeld, om de «kreatie van een nieuwe long», maar veel eerder om de bedreiging van een bestaande.

De dienst Groenplan van het ministerie van Openbare Werken is belast met de aanleg van dit park, hierbij gesteund door een bij KB opgericht coördinatiecomité waarin de ministers Defosset, Simonet, Humblet, Geens en Mathot vertegenwoordigd zijn. Een vertegenwoordiger van de beide cultuurministeries en van het ministerie van Volksgezondheid en Leefmilieu zijn er niet in opgenomen.

Het Groenplan moet in staan voor het opmaken van een algemeen plan van aanleg voor dit park. Het zal eveneens verantwoordelijk zijn voor het beheer ervan. Zonder dat er een degelijk globaal plan werd uitgewerkt met enige wettelijke bindingskracht, aldus BRAL, werd met de werken gestart in het H. Hartdomein. Hier werden reeds massaal bomen geveld zonder dat hiervoor door de dienst stedebouw een vergunning werd afgeleverd. Hierbij werd in het biologisch meest waardevolle gedeelte van het H. Hartpark over een strook van 14 meter met een bulldozer alles verwoest.

De bevolking wordt te Jette de zoveelste maal voor een politiek «voldongen feit» geplaatst. Zo werden reeds kontraktuele afspraken gemaakt met enkele Europese landen betreffende hun deelname aan de floralien die men in het park bij de openstelling ervan wil organiseren. BRAL: «Voor Brusselse floralien kunnen de bestaande Heizelpaviljoenen worden gebruikt. Waarom moet dat per se te Jette? Moet het laatste stukje niet-geurbaniseerd Jette ten proef vallen aan dergelijke dure prestige-projecten? Het hele project zal ongeveer 1 miljard frank kosten. En voor de aanleg van dit park werden eveneens een aantal mensen uit hun huizen gezet.»

Over dit alles eist de Brusselse raad voor het leefmilieu een openbaar onderzoek. Mag dit alles gebeuren zonder een gedetailleerd plan van aanleg? BRAL en de reeds geciteerde sociaal-culturele raden maken een studie over het gehele gebied. Het resultaat zal binnenkort de betrokken ministers worden meegedeeld. (JJ)

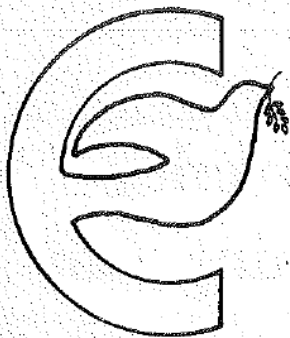
FOR EYES ONLY

(Het Volk 18/03/79)

JETTE. — De sociaal-culturele raad van Jette is bezig met de voorbereiding van een kortgeding tegen de Dienst voor het Groenplan (Openbare Werken) om de werken aan het Boudewijnpark te laten stilleggen. Drie klachten, waarvan één bij de procureur des konings, hebben immers niets opgeleverd.

Tot die stap is besloten op een info-avond, in de gemeentelijke bibliotheek aan het kardinaal Mercierplein, belegd door de Brusselse Raad voor het Leefmilieu en de sociaal-culturele raden van Jette en Ganshoren.

Eenparig keurden de meer dan honderd belangstellenden een motie goed, waarin ze in de eerste plaats een volledige en juiste informatie eisen over de plannen met betrekking tot het Boudewijnpark (110 ha)



## EEKologisch EUROPA !

*Op het BEE-colloquium dat doorging op 20 en 21 februari laatstleden werd het manifest "Een Europa, één leefmilieu" (1) voorgesteld en besproken. Dit alles in het riant kader van de IBM-gebouwen te midden van een prachtig bos (Ter Hulpen). Zodanig dat reeds van bij aanvang de geloofwaardigheid van het BEE-opzet in vraag gesteld kon worden.*

*Het is de bedoeling dat dit manifest naar alle kandidaten van het Europese Parlement gestuurd wordt en dat zij aan de hand van deze richtlijnen hun politieke houding zouden kunnen bepalen, vóór de verkiezingen van 10 juni e.k.*

*Gezien de lengte van het manifest, hebben wij ons beperkt in het geven van een synthese, aangevuld met de nodige bedenkingen, gespreid over twee nummers van Brallerlei.*

### EEN EUROPA, EEN LEEFMILIEU.

Dit manifest werd opgesteld opdat de eenmaking van Europa niet zou geschieden ten koste van onze levenskwaliteit en terzelfder tijd op de aandacht van de kandidaat-verkozenen te rekken op de problemen van ons leefmilieu.

Als centraal punt van ons ontwerp van Europese ontwikkeling stellen we een herdefinïering van de economische groei voorop. Europa hoort een nieuw type van economische activiteit te ontwerpen, een schema van "geëvolueerde groei en rijping" dat een kwalitatieve verbetering van de levensomstandigheden van zijn bevolking en die van de wereld zal bewerkstelligen en dit zonder onherstelbare schade aan onze planeet toe te brengen.

Dit ontwerp zal gebaseerd zijn op volgende principes:

- het leefmilieu behoort alle Europeanen toe en het Europees Parlement zal elke vorm van destructieve ontginning tegengaan;
- het E.P. houdt rekening met de impact die zijn politiek heeft op gans de wereld;
- de wezenlijke deelname van elke Europese burger bij de voorbereiding van zijn politieke keuze
- de onrechtvaardige verdeling van rijkdommen en gemeenschapsgoederen staan een goedkeuring van milieuvriendelijke, politieke maatregelen in de weg;
- het is de taak van het E.P. om elke mogelijke oorlog of politiek oorlogsmotief tegen te gaan.

### 1. NAAR EEN EVENWICHTIGE EN ZUINIGE EKONOMIE

Europa schijnt momenteel in een periode van schaarswordende hulpbronnen te belanden. Daarom is het van groot belang om op lange termijn aan een evenwichtige en zuinige maatschappij te bouwen, waar alle materialen maximaal gebruikt en herbruikt worden met een minimum verbruik van grondstoffen.

De Gemeenschap hoort :

- maatregelen te treffen om kringloopproducten beterkoop te maken;
- belastingen te heffen op het delven en invoeren van sommige grondstoffen;
- de verplichting en instandhouding van kleine en middelgrote bedrijven te bevorderen, tevens een efficiënte controle uit te oefenen op multinationale ondernemingen.

Wanneer Europa de voorgestelde maatregelen zal toepassen en de ekologische welvaart een economische waarde zal gekregen hebben, zullen er nieuwe arbeidsplaatsen ontstaan om deze welvaart te verduurzamen en uit te breiden.

Een dergelijke economie, die tevens minder belang hecht aan de kwantiteit van de geproduceerde goederen, verhoogt de levensstandaard door arbeidsverrijking.

Door invoering van een werktijdsverkortening kan men komen tot een billijkere arbeidsverdeling, een vermindering in de inkomstenverschillen, een verlaging van de werkloosheid en een heropbloei van de handenarbeid.

### 2. LANDBOUW

Het blijkt nodig een milieubewustere landbouw te ontwikkelen, die minder energie-kostelijk evolueert en begaan is met de kwaliteit van de landbouwproducten en de gezondheid van de mens.

Nu de Gemeenschap zichzelf kan bedruipen qua voedingswaren is een betere geografische herverdeling van de goederen nodig om een harmonische ontwikkeling van de landelijke gebieden te bewerkstelligen.

Dit in tegenstelling tot de traditionele landbouwpolitiek die leidt tot uiterste specialisatie, tot overmatig gebruik van zwaar materiaal en chemische produkten, tot ondermijning van de gezondheid van de grond en de mens en tot een uiterst kostelijk verdelingssysteem.

Men zou moeten komen tot een harmonische ontwikkeling van de landbouw in minder bevoorrechte zones.

Tevens zal men zich bewust zijn van de traditionele functie van de landbouw, die zich niet alleen beperkt tot het terrein van de voedselvoorziening, doch actief meewerkt aan een landschapsbeheer.

In sommige gevallen kunnen de toepassingen aan de "biologische" landbouwtechnieken in overweging genomen worden.

### 3. ENERGIE

#### a) Algemeen :

Momenteel bestaat de Europese politiek erin de soepelheid van zijn energiebevoorrading te verzekeren.

Ze poogt te evolueren naar een beter gebruik van de onvernieuwbare en vernieuwbare energiebronnen.

In de eerste plaats moet men het onderzoek op het gebied van de onvernieuwbare bronnen uitbreiden.

In plaats van voorrang te verlenen aan elektriciteit zal men het zwaartepunt verleggen naar de warmtevoorziening, dit door gebruik van warmterekuperatiesystemen en warmtepompen.

Het gebruik van elektriciteit als warmtebron is een verspilling.

Men moet het idee verwerpen dat de economische groei onverbrekelijk verbonden is met energieverbruik.

Het Europese energiebeleid moet deel uitmaken van een ekologischer impactstudie, die niet alleen rekening houdt met economische belangen, maar tevens de effecten op het milieu, de tewerkstelling en het economische evenwicht belichten.

#### b) Atoomenergie :

Om tot een anti-atoom toekomst te komen, zal de konstruktie van elke nieuwe nukleaire centrale uitgesteld worden, totdat men de juiste draagwijdte der risico's kent.

Totdaar het eerste gedeelte van het manifest.

Bij nader bestuderen kan men zich niet ontdoen van de lauwe indruk die het geheel na-laait.

De kern van de milieuproblemen wordt niet uitdrukkelijk gesteld en bovendien door omkleding met details of mogelijke irreële voorstellen, nog meer verdoezeld.

Het mooiste voorbeeld hiervan is het hoofdstuk "landbouw". Men wil bewust vanuit de bestaande landbouwtoestand vertrekken en stelt oplossingen voor die niet haalbaar zijn, gezien de economische druk die de landbouwer te verwerken krijgt en zo verplicht wordt de grond nog verder uit te teren.

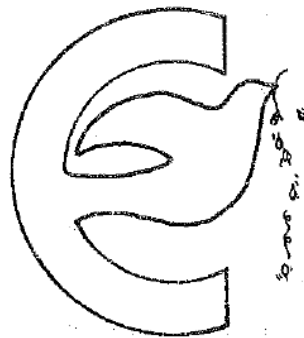
Hoe kan je dan nog van "kwaliteit van landbouwprodukten" en van "gezondheid van de mens" spreken ?

Wat de biologische landbouwtechnieken te bieden hebben wordt met een zuinig zinnetje afgehandeld, waarom niet in die richting de oplossing zoeken ? Maar ja, wat moeten we met al die kunstmeststoffen, insecticiden, herbiciden, pesticiden, antibiotica, krachtvoerders...?

Zo blijkt de gedachte "...een betere geografische herverdeling van goederen... tot een uiterst kostelijk verdelingssysteem." utopisch als men leest :

"Er liggen momenteel een 700.000 ton melkpoeder en 400.000 ton boter in koelhuizen. Dit seizoen 1978/1979 besteedt de Gemeenschap ongeveer 1,02 miljard BF aan een campagne om het verbruik van melk en andere zuivelprodukten te stimuleren." (2)

En dan maar zuinigheid prediken i.v.m. energie en economie !



EEK

EUROPA !

*De stellingname t.o. atoomenergie lijkt volledig aan te sluiten bij :*

"Zo heeft Commissie pas een nieuwe subsidie toegekend, ten bedrage van 200 miljoen BF voor de opsporing van uranium op eigen bodem. Het huidige is het vierde in een serie steunprogramma's waarbij de Gemeenschap sinds 1976 bijna 440 miljoen BF heeft toegekend" (3)

en

"Onlangs heeft de Commissie voorgesteld een communautair vestigingsbeleid voor de voor de 180 kerncentrales en de 200 klassieke centrales die voor het jaar 2000 moeten worden gebouwd, in te voeren." (4)

"Sedert enkele jaren voert de Gemeenschap een uitvoerig onderzoek uit naar de bescherming tegen straling. Er zijn normen voor de gezondheidsbescherming vastgesteld; er wordt toezicht uitgeoefend op radio-actief afval". (4)

"De Commissie zal voorts onderzoeken hoe gevolg kan worden gegeven aan de resolutie van het Europese Parlement (PB C 28 van 9.2.1976) betreffende "de vereisten voor een communautair beleid inzake de vestiging van kerncentrales dat rekening houdt met de gevolgen voor de bevolking" (5).

*Waar maken wij ons eigenlijk zorgen over ?*

*Men kent blijkbaar de draagwijdte van de risico's, maar de vraag of die kerncentrales het energieprobleem oplossen of nodig zijn, schijnt men nergens te willen stellen.*

FV.

(1) Bureau Européen de l'Environnement, Vautierstraat 31, 1040 Brussel.

(2) Euroform 3/79, p10 "Voor elk meer melk", Archimedesstraat 73 1049 Brussel.

(3) Euroform 4/79, p14 "Misschien zit er uranium in uw achtertuin"

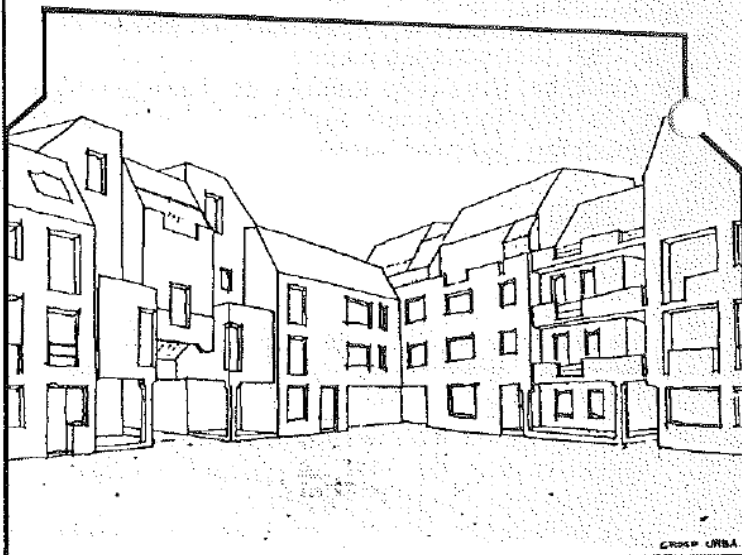
(4) Het milieubeleid van de Europese Gemeenschappen, Europese documentatie 1977/6, p17-20; Wetstraat 200, 1049 Brussel.

(5) Bulletin van de Europese Gemeenschappen - Supplement 6/76 Milieuprogramma 1977-1981, p25.

## GOOCHELTRUUK te Brussel :

VAN "KAZERNES NAAR ... SOCIALE WONINGEN"

Stilaan weten de meeste Brusselaars wel dat er in hun agglomeratie ongeveer 20 Ha kazernegronden zijn vrijgekomen, nadat de militairen Brussel hebben verlaten om zich buiten de agglomeratie te vestigen. Het betreft hier volgende kazernes: de kazerne Prins Boudewijn te Schaarbeek, de kazerne Prins Albert en het Klein Kasteeltje te Brussel, het Militair Hospitaal te Elsene, de kazerne Rolin en het Voertuigen arsenaal te Etterbeek.

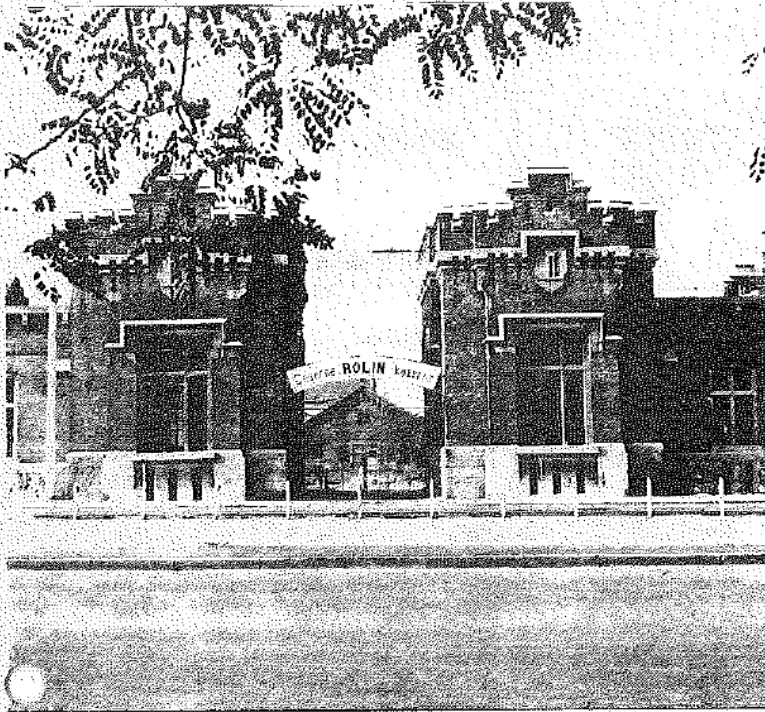


De Nationale Maatschappij voor Huisvesting zal (wellicht) sommige militaire domeinen overnemen; er bestaan inderdaad plannen om op sommige gronden sociale woningen te bouwen. Aangezien noch de overdracht van deze kazernes, noch de optimale bestemming die aan verschillende eisen moet beantwoorden, probleemloos verlopen, heeft de Staatsekreteraris voor (Brusselse) Sociale Zaken een werkgroep gevormd onder het voorzitterschap van de directeur-generaal van de NMH (zie Brallerlei 4/78).

Deze werkgroep -die naast vertegenwoordigers van verschillende ministeries, staatssekretariaten e.a., officiële instanties ook vertegenwoordigers van ARAU/IEB en BRAL onder zijn vaste leden telt- moet dus advies uitbrengen over het lot van de legstaande kazernes en er zorg voor dragen dat de nieuwe projekten in het bestaande stadsweefsel kunnen worden geïntegreerd.

Op dit ogenblik wordt de bestemming van de kazerne Rolin, gelegen aan de L. Smidtilaan te Etterbeek, besproken. Op de 3 Ha vrijgekomen grond wil men ongeveer 400 sociale woningen bouwen, alsook een school.





Rekening houdend met de eis van integratie van deze nieuwe wijk in de bestaande omgeving en daarbij aansluitend dat het bouwen van nieuwe woningen geen nadeel mag berokkenen aan de omwondende bewoners, maar integendeel ook voor hen nieuwe mogelijkheden moet scheppen, heeft BRAL bij de werkgroep aangedrongen op het betrekken van de buurtbewoner bij de besprekingen.

Met de goedkeuring van de werkgroep zal BRAL en IEB in samenwerking met de architecten die de stedenbouwkundige plannen ontwerpen in opdracht van NMH, de bevolking informeren en hun advies inwinnen.

In het kader hiervan zal een eerste vergadering met de buurtbewoners doorgaan op 5 april 1979.

H.M.

## BOEKENWURM :

### WONEN OF WIJKEN ?

door J. Tanghe, S. Vlaeminck en Hugo Vanderstadt.

Dit boek is een antwoord op de opdracht welke de Heer Califice als minister van Openbare Werken gaf aan de Groep Planning te Brugge.

De auteurs stellen zich de vraag of onze wijze van leven het gebouwde milieu onmenselijk heeft gemaakt. Wijken we niet voor het wonen ?

Kunnen we nog wonen en hoe ?

Ze onderzoeken de relatie tussen de mens en zijn woonmilieu, de maatschappij, de stad, waarbij de bewoner zich meer betrokken voelt met de creatie van zijn woonmilieu.

Bij het ordenen van de ruimte beschouwen ze de structuurplanning als een mogelijk alternatief, dat een proces op gang kan brengen waarin het leven en het wonen beter tot ontwikkeling kunnen komen.

Onderwerpen als integratie i.p.v. zoner- ing, de zin voor het ongeplande, het irrationele, het absurde in de bouwstijl, de invloed van de bouwvorm op de mens, het communicatieprobleem, het verkeer, de sanering en de rehabilitatie, de woon- kwaliteit enz, worden in een vlotte lees- stijl behandeld.

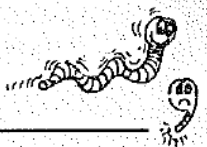
Illustraties, foto's, kaarten, schetsen en schema's maken er een handig en ver- staanbaar werk je van.

Dit boekje is een echte must voor al wie maar iets te maken heeft met architectuur stedenbouw, design of kortweg, onze woon- omgeving.

L.V.

*Wonen of Wijken ?*

*Tanghe Jan, Vlaeminck, Vanderstadt Hugo.  
Uitgegeven door CIAUD/ICASP livornstraat  
158, 1050 Brussel; telt 206 p en is  
momenteel in herdruk.*



# De auto in de stad

is het laatst verschenen informatie-dossier (5e in de reeks) uitgegeven door het Gemeentekrediet van België.

In het "woord vooraf" beschrijft men het opzet van het boek als volgt volgt:

"Met dit vijfde informatiedossier wil het Gemeentekrediet de plaatselijke overheden en vooral de burgemeesters helpen met meer inzicht en doeltreffendheid de problemen aan te pakken die voortvloeien uit de snelle en grondige verandering van het milieu en van de levensomstandigheden; bovendien worden deze problemen steeds sterker door de inwoners der gemeenten gevoeld."

"Dit informatiedossier is niet bedoeld als receptenboek voor de burgemeesters. Het is vooral de bedoeling geweest de plaatselijke besturen bewuster te maken van hun mogelijkheden inzake verkeers- en parkeerproblematiek."

Het dossier is zo gestructureerd dat men na het opsommen (of in herinnering brengen) van de schadelijke gevolgen van de auto in de stad, de vragen stelt: welke stad willen wij, en hoe kunnen wij het stadsverkeer beheersen?

Volgt dan een brede waaier van methodes: verbodsmatregelen, maatregelen voor een spontane beperking van het autoverkeer, bevordering van andere vervoermiddelen en beperking van de verplaatsingen, met de hieraan verbonden bedenking:

"Daaruit kan men besluiten dat elke wijziging inzake autoverkeer moet gepaard gaan met een zekere mate van heropvoeding. Men zou elke burger van kindsbeen af moeten inprenten dat een wagen slechts een gebruiksvoorwerp zoals een ander is, niet beter of waardevoller, waarvan het bezit geen enkel voorrecht verleent en het gebruik geen absoluut recht is."



Het tweede deel verdiept zich in de toepassing van een parkeerbeleid, onderverdeelt in: vraag naar parkeerruimte (kwantitatief en kwalitatief), straatparkeren, bovengrondse parking binnen de straat, parkeer garages en rand- of wisselparkings.

Het boek bevat tevens twee casestudies, namelijk Meer en Brugge. In bijlage zijn zowel de omzendbrief nr 59 (betreffende de eis om bij bouwwerken parkeerruimte te scheppen) als de basisformule voor actualiseringsberekeningen, vervat.

De auteurs zijn volledig in hun opzet geslaagd. Tevens dient vermeld dat het in een vlotte, bevattelijke taal is gesteld en overzichtelijk en logisch van indeling gehouden werd. Eén bedenking bij al die lof: van woonerven schijnt men nog niet gehoord te hebben.

Een "kinderziekte" misschien.

F.V.

Redactie: Jules Spooen, Daniël Dittrich, Frederik Vinamont.

Inschikking: Frederik Vinamont.

Werkten mee: Luk Van Oudenhove, Hilde Maelstaf.

Administratie en Briefwisseling: St Michielsstraat 37, 1000 Brussel, Tel. 02/217.07.55

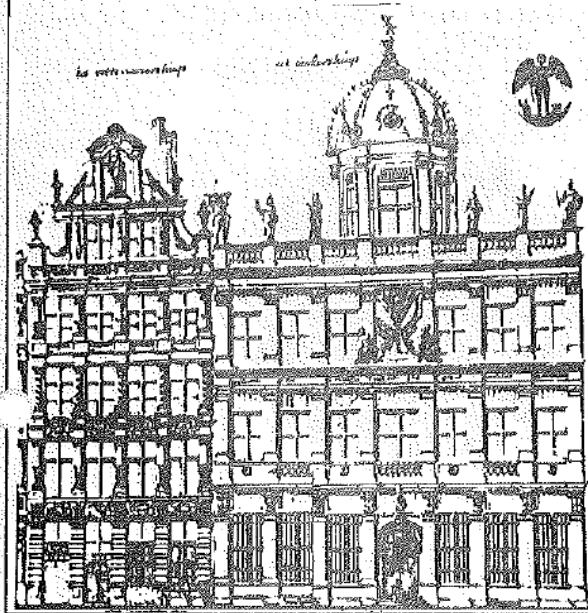
Abonnementsprijs: 300 Fr per jaargang, 30 Fr per nummer. Bank: 068-0666160-88.

Verantw. uitg.: Alfons Hoppenbrouwers, BRAL, St Michielsstraat 37, 1000 Brussel.

Technische Realisatie: CCC (André).

BRAL is de Nederlandstalige Brusselse Federatie van Bond Beter Leefmilieu BBL vzw

# Bouwen door de eeuwen heen Brussel-Hoofdstad urgentie-inventaris



Op 13 maart 11. werd het boek "Brussel Hoofdstad, Urgentie-inventaris" aan de pers voorgesteld.

De samenstellers van deze studie omschrijven de groeiende mistoestand als volgt :

"Brussel is nooit een voorbeeld geweest; van monumentenbeleid kan men er amper spreken. Dit is te wijten aan : de aparte politiek-bestuurlijke situatie, de permanente, ongeplande en grootschalige wildbouwexplosie sinds 1958 en de aard van het patrimonium zelf".

Als basisoptie kozen zij de "architecturaal-esthetische kwaliteit van object, gebouw of geheel", een keuze die Marcel Rijdsams (De Morgen 10 maart 79) betreurd :

"Hochthans blijven wij betreuren dat deze inventaris alleen architectuur-esthetische uitgangspunten heeft. Dit geeft een vertekend beeld van onze geschiedenis, een elitair beeld, een beeld van 'kultuurmonumenten'. Het toont slechts één kant van de medaille. Zo leefde de heersende klasse en de heersende klasse van de 19e eeuw dat was de burgerij. Van het volk en de schandelijke manier waarop het 'gehuisvest' werd, vinden we weinig terug. De geschiedenis van de arbeidersklasse verdient beter."

Een bedenking die de auteurs slechts gedeeltelijk hebben ondervangen door :

"Een ander punt waarom en waarop onweerlegbare 'objektieve' criteria te kort schieten is de tijdsgeest, het tijdsbeeld en het inzicht van waaruit een bepaalde maatschappij op een bepaald ogenblik haar patrimonium be-

kijkt of beleeft."

Een fundamentele vraag is tevens: "Mensen vragen zich af waarom die ouwe rommel moet bewaard worden. Een zeer redelijke vraag als men vaststelt dat enerzijds met gemeenschapsmiljoenen wordt gegoocheld als het om stenen gaat, maar dat er anderzijds voor mensen in dezelfde wijken geen geld is." (Marcel Rijdsams)

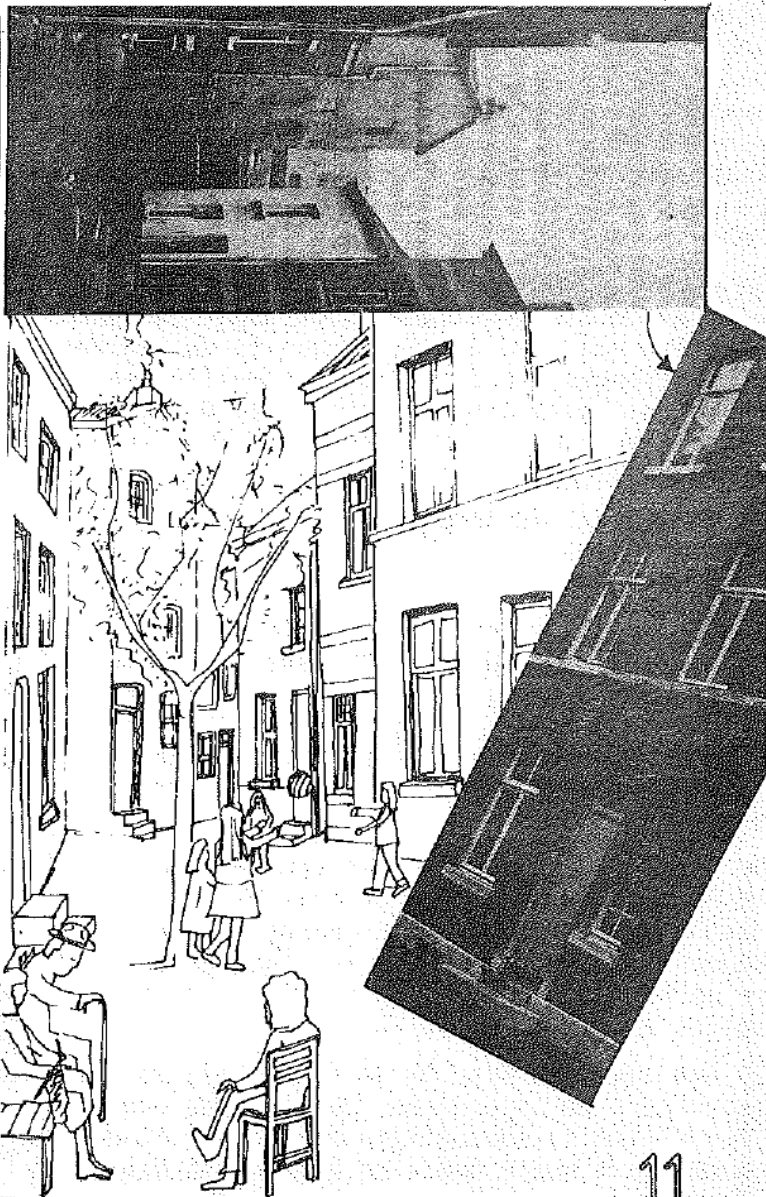
Dat er aan mentaliteitsverandering en inspraakmogelijkheden moet gewerkt worden weet zowat iedereen, maar dat is iets van lange duur en ondertussen zijn er reeds tientallen dingen verloren gegaan.

Deze studie, die de auteurs zelf een werkdokument noemen, zal in de toekomst een nuttig instrument blijken bij het leefbaar maken van onze hoofdstad en zal hopelijk de nodige aanvullingen en aanpassingen ondergaan, zoals het een controle-instrument past.

FV

*Bouwen door de Eeuwen heen, Urgentie-inventaris Brussel-Hoofdstad.*

J. Apers, A. Hoppenbrouwers, J. Vandenbreeden.  
Uitgeverij Snoeck-Ducaju en Zoon, 668 p,  
prijs : 580 Fr.





# ATOOMENERGIE : neen, bedankt !

Na het ongeval te Harrisburg.

BOND BETER LEEFMILIEU VRAAGT STOPZETTING VAN  
DE KERNCENTRALES TE DOEL EN TE TIHANGE.

Naar aanleiding van het ongeval dat zich voorgedaan heeft in de nieuwe kerncentrale van Three Mile Island, Harrisburg (VS) vraagt de Bond Beter Leefmilieu de stopzetting van de krachtcentrales van Doel en Tihange.

Deze centrales zijn inderdaad van hetzelfde type als deze te Harrisburg (PWR = lichtwater-reaktor) en zijn onderworpen aan dezelfde algemene veiligheidsvoorschriften.

Rekening houdend met het feit dat onze streken zeer dichtbevolkt zijn en dat ongelukken niet uitgesloten zijn, zoals met het ongeval te Harrisburg objektief bewezen werd, is de Bond Beter Leefmilieu van mening dat de activiteit van de kerncentrales op Belgisch grondgebied slechts mag hernomen worden nadat het Parlement zich hierover gunstig heeft uitgesproken, na eerst kennis te hebben genomen van het rapport opgesteld door een speciale kommissie. Dit rapport zal met de resultaten van het onderzoek dat in de VS aan de gang is rekening moeten houden.

De speciale kommissie, wier opdracht het zal zijn de totale afwezigheid van mogelijke ongevallen zoals we die nu kennen te waarborgen, moet samengesteld zijn uit personaliteiten die geen enkele binding hebben met de exploitanten, en o.a. uit vertegenwoordigers van de Hoge Gezondheidsraad.

Bovendien zal de Bond Beter Leefmilieu deze zaak aanhangig maken bij de Advieskommissie Leefmilieu.

Tenslotte zal de nationale konfederatie van de milieuverenigingen een direkte kampanje voeren bij de Belgische parlementairen opdat zij zo vlug mogelijk het debat zouden organiseren over het energiebeleid, dat sinds lange tijd beloofd maar tot op heden steeds uitgesteld werd.

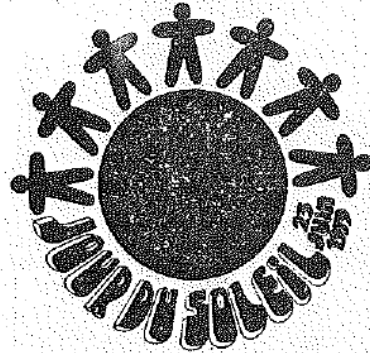
De aard van het ongeluk dat voorgevallen is te Harrisburg werd door de elektriciteitsmaatschappijen voor quasi-onmogelijk gehouden. We moeten echter konstateren dat er op het gebied van kernenergie niets absoluut zeker en veilig is.

Op het ogenblik dat, om de veiligheid van de gebruikers te garanderen, de bevoegde overheid kleine huishoudelijke apparaten uit de handel laat nemen omdat ze kleine gebreken

vertonen, zou het misdadig zijn onze kerncentrales na gekende dramatische gebeurtenissen in werking te laten.

2 april 1979.

Vijftien dagen na de Europese Verkiezingen, namelijk op 23 juni 79, zal de eerste Europese Zonnedag georganiseerd worden.



INLICHTINGEN  
ESPACES POUR DEMAIN -

7, rue du Laos - 75015 Paris - Tél. 783.48.31

## Bericht Openbaar Onderzoek S.B. 20/3/79

Loi du 29 mars 1962 (articles 9 et 21)  
Wet van 29 maart 1962 (artikelen 9 en 21)

Commune d'Auderghem

Plan particulier d'aménagement — Avis d'enquête

Le plan particulier n° 17, ilot compris entre les avenues Martinets/Citrinelles/Linottes/Traquets et le fond des parcelles nord du prolongement non réalisé de l'avenue des Mésanges, adopté provisoirement par le conseil communal en séance de 2 mars 1979, est déposé au Service de l'Urbanisme, boulevard du Souverain 175, du 20 mars 1979, à 10 heures, au 20 avril 1979, à 10 heures, où le public pourra en prendre connaissance.

Les réclamations éventuelles sont à adresser par écrit au collège des bourgmestre et échevins, avant le 20 avril 1979, à 10 heures.

Auderghem, le 15 mars 1979.

Gemeente Oudergem

Bijzonder plan van aanleg — Bericht van onderzoek

Het bijzonder plan nr. 17, wijk gelegen tussen de Steenzwaluwen/Geelvinken/Vlasvinken/Zwartkeeltjeslanen en de uiterste grens van de percelen ten noorden langs de niet uitgevoerde verlenging van de Mezenlaan, voorlopig aangenomen door de gemeenteraad in zitting van 2 maart 1979, wordt neergelegd bij de Dienst van de Stedebouw, Vorstlaan 175, van 20 maart 1979, te 10 uur, tot 20 april 1979, te 10 uur, ter inzage van het publiek.

Gebeurlijke bezwaren dienen schriftelijk gericht tot het college van burgemeester en schepenen, vóór 20 april 1979, te 10 uur.

Oudergem, 15 maart 1979.

(3990)





LUXEMBURGSTRÄAT 45. 1040 BRUSSEL  
 45 T. du LUXEMBOURG. 1040 BRUXELLES

2 persverse  
 krantjes

15-1-1979

édito

... dans le quartier de  
 ... ont été expulsées de  
 ... Les habitants s'organise  
 à la commune.  
 Quelques résultats déjà.  
 dans les autres rues pro

**NUMERO SPECIAL:  
 JOURNEE D'EVALUATION**

# la ville et l'habitant

79/3

Bulletin de liaison d'Inter-Environnement Bruxelles - rue H. Maus 37 Bte 10 1000 Bruxelles - MENSUEL N°4 Mars 79

Editorial  
 Vers l'action  
 publique  
 et directe

Congrès sur l'avenir de la région de Bruxelles  
 Les comités évaluent  
 leur action

Voici les lignes de force que je re-

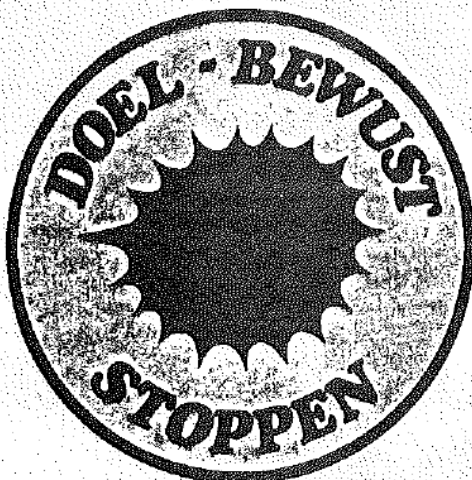
Les comités et groupements affiliés  
 à Inter-Environnement Bruxelles se  
 sont retrouvés le samedi 17 février

les que ses habitants ont à defen-  
 dre contre leurs propres gestion-  
 naires politiques et les puissances  
 d'argent. De plus, il faut beaucoup

ALLEN DAARHEEN !!

internationale

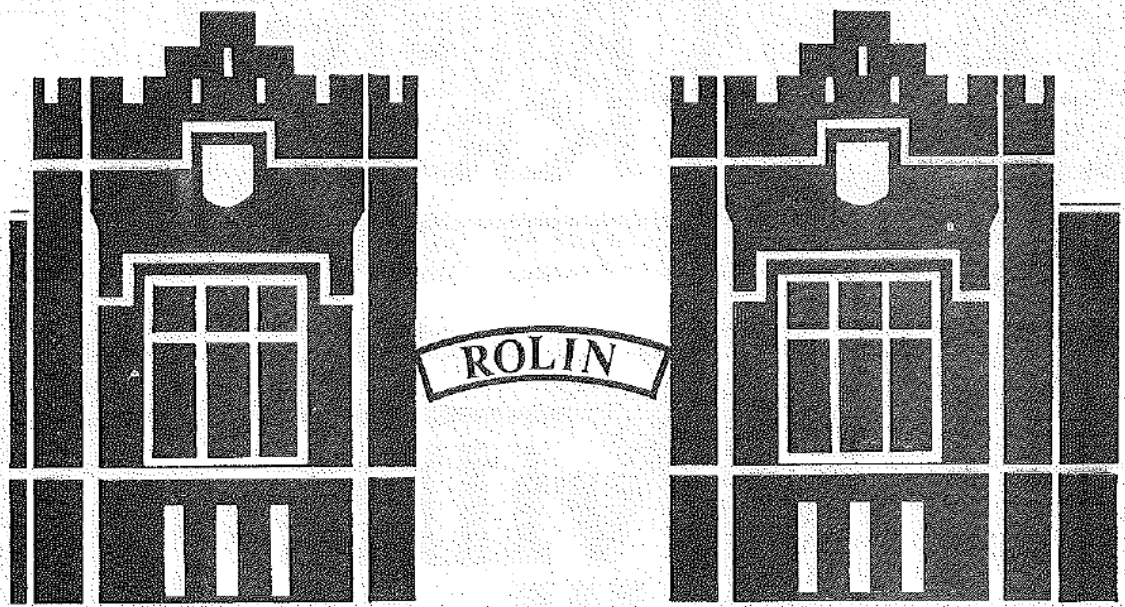
**anti - atoom  
 manifestatie**



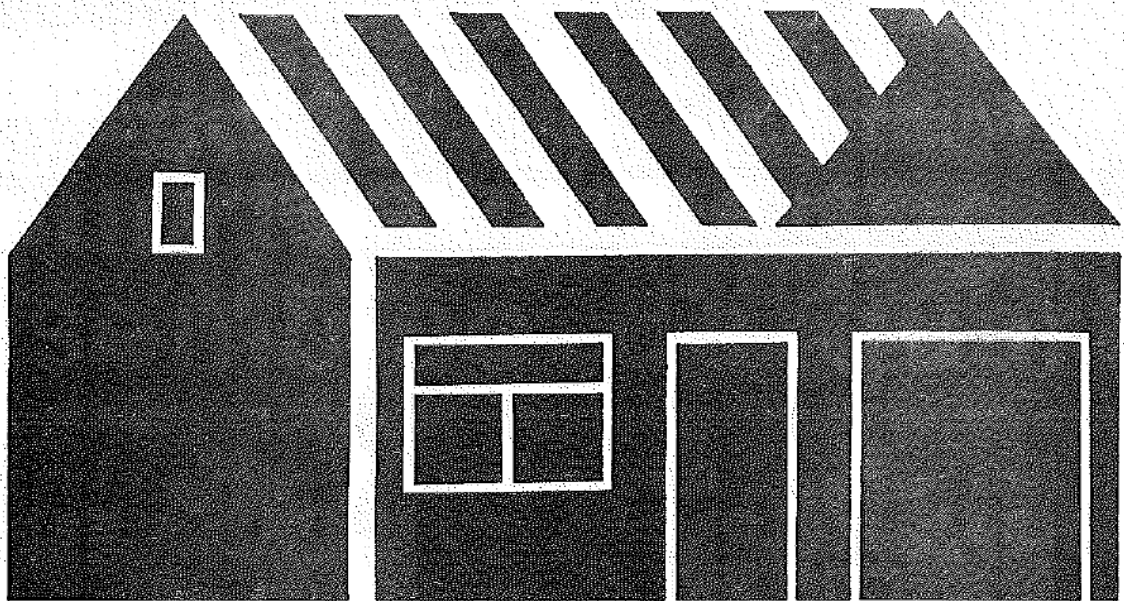
**2 juni  
 te doel**

v.v. Paul van Driek, Am. Stadsmaatsl. 11, 1030 "Sotte"

# buurtvergadering assemblée de quartier



"van kazernes naar ..... sociale woningen !,  
"la caserne rolin ..... pour des logements sociaux !,,



**5 apr./avr. 1979 om à 20 u./h.**  
**GEN.HENRY STR./RUE GEN.HENRY 134**  
**etterbeek**



BRAL vzw Raad voor het Leefmilieu te Brussel  
St Michielsstraat 37 1000 Brussel Telefoon 02/2170755  
Bankrek. 422-2100391-15

OPEN BRIEF

Aan de heer Simonet  
Staatssekretaris Brusselse  
Streekeconomie

Wetsraat 56  
1040 BRUSSEL

O.ref.: JSDD7940

Brussel, 30 maart 1979

Geachte Heer Staatssekretaris,

Uw recent interview in 'Le Soir' onder de titel "Je conteste les contestataires ... lorsqu'ils coutent des millions à l'Etat" (dd 22 februari 1979), werd door ons met een niet geringe verbazing gelezen.

Als overkoepelend orgaan van de nederlandstalige Brusselse leefmilieugroeperingen betreurt BRAL ten zeerste dat U, als bevoegd Staatssekretaris, de inspraak die de bevolking in haar eigen stad wil verwerven, zonder meer de doodsteek geeft.

Dit gebeurt dan ten voordele van de klassieke, koude zakelijke stedenbouw die van Brussel gemaakt heeft wat het nu is, ... een agressieve betonnen woestijn waar alleen spekulanten zich nog goed kunnen voelen. De Noordwijk-affaire, de metro-aanleg te Molenbeek ... zijn aanslagen op de stad die de Brusselaars niet zo gauw zullen vergeten. Deze aanslagen worden doorgedrukt tegen de wil van de bewoners in en kosten meer geld aan de gemeenschap dan wat ook.

Vandaar dat niemand nog kan aanvaarden dat met miljarden wordt geknoeid zonder dat de bevolking er weet van heeft.

Het is meer dan een RECHT dat de bewoners INSPRAAK verkrijgen in wat wordt gebouwd, verbouwd, afgebroken ... omdat zij het nu eenmaal zijn die er dagelijks moeten leven en niet de promotoren.

In de huidige omstandigheden is het ook normaal dat bewoners en overheid vaak van mening verschillen inzake plannenmakerij. Beide partijen beschikken nooit over dezelfde informatie. Dat de konfrontatie soms in harde contestatie uitloopt kan evenmin vermeden worden zolang de overheid denkt de bevolking voor voldongen feiten en beslissingen te kunnen blijven stellen.

Zelf hebt U, als Staatssekretaris van Brusselse Streekeconomie, tijdens de parlementszittingen 1977/78 het wetsontwerp nummer 440/1 ingediend (Wetsontwerp wijzigend voor het Brusselse gewest de wet van 29 maart 1962, houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en stedenbouw).





Hierdoor zou de overlegprocedure, zoals ze gefunctioneerd heeft gedurende anderhalf jaar in het kader van het ontwerp-gewestplan, gelegaliseerd worden. Hierover was BRAL verheugd, maar moet nu toegeven dat dit voorbarig bleek.

In tegenstrijd met dit wetsontwerp schrijft U het nut van ruimer overleg met de bevolking in een krantenbericht af.

De drang waarmede U verdedigt dat plannen niet in vraag kunnen gesteld worden, is gewoon onrustwekkend en schokkend in een land dat zich reeds 150 jaar democratisch noemt. Bewust of onbewust wordt hier voorbijgegaan aan de rechten van de gemeenschap, aan de waarden van het patrimonium, aan het feit dat er nog mensen wonen in Brussel ... en er willen blijven wonen.

Het gebruik van uw financiële argumenten heeft daarenboven alle bindingen met de werkelijkheid verloren. Trouwens, stedenbouw is niet op de eerste plaats een financiële aangelegenheid, maar een sociaal-maatschappelijk fenomeen.

Een leefbare stad heeft geen kostprijs in centen, laat staan dat men omwille van centen voorbarig toegestane bouvergunningen zou moeten laten uitvoeren, en hierdoor de speculatie-problemen verschuift naar de leefmilieu-hoek.

BRAL gelooft echter niet dat het ooit de bedoeling kan geweest zijn het recht aan te klagen om foutieve beslissingen bekend te maken, noch te betwisten dat er een "recht op inspraak" bestaat. Maar wat was dan wel de bedoeling ?

Gehoopt wordt alleszins op een rechtzetting, waarbij U het "recht op participatie" formeel erkent en belooft de nodige structuren te zullen opzetten om deze participatie mogelijk te maken.

In afwachting, tekenen we,

met de meeste hoogachting,

Julien Sporen  
Algemeen Sekretaris.

## M. Simonet : « Je conteste les contestataires ...lorsqu'ils coûtent des millions à l'Etat »

La naissance des comités de quartier, la prise de conscience par les populations des problèmes d'aménagement de leur environnement comporte certes des aspects positifs mais, si la contestation doit finalement conduire au remplacement d'intérêts privés par d'autres intérêts particuliers tout en coûtant des millions à la collectivité, alors des questions se posent... nous dit M. Simonet.

Le ministre des Affaires étrangères, mais aussi secrétaire d'Etat à l'Economie régionale bruxelloise, a fait procéder à diverses enquêtes et il n'hésite pas à déclarer : « Je conteste les contestataires... »

Depuis son arrivée au département bruxellois qui s'occupe de l'aménagement du territoire, le secrétaire d'Etat a subi, dit-il, quelques « assauts » dont il a tiré cer-

taines conclusions. Il y eut tout d'abord le problème du musée d'art moderne. Ce fut le premier dossier dont le ministre a tenu à s'occuper.

« Si je n'avais pas fait preuve de fermeté à ce moment, nous dit-il, on penserait encore à discuter, à négocier, à organiser des tables rondes et rien n'aurait avancé. Et il faudra un jour expliquer aux Bruxellois qu'il leur en coûtera deux-cent cinquante millions pour rénover les six maisons subsistantes de la montagne de la Cour... »

Il y eut aussi l'affaire de l'immeuble du coin de la place Stéphanie, où mon collègue François Personens s'est également efforcé de limiter les dégâts d'un classement hâtif au mépris de droits réels existants. Il en coûtera néanmoins quarante millions de francs à

l'Etat. Dans l'avenue Franklin Roosevelt, l'annulation d'un permis de bâtir aurait risqué de provoquer le paiement de quelques solides dommages intérêts, si je n'avais repris le dossier en accord avec le ministre des Affaires bruxelloises.

Enfin, la toute récente affaire de la démolition de l'ancien hôtel des Monnaies a laissé le ministre perplexe... La contestation est née lorsque le permis de démolir a été délivré. Elle est aussi née le lendemain du jour où la commune de Saint-Gilles a choisi un projet d'aménagement du site plutôt que d'autres... Il y a des endroits de Bruxelles où la contestation ne naît jamais. On peut y démolir certains bâtiments, parfois plus remarquables au point de vue architectural que l'hôtel des Mon-

naies mais personne ne proteste. Je dénonce dès lors les « sélectifs pourfendeurs de l'urbanisme sauvage » qui s'accommodent fort bien de ces situations différentes où les concepteurs de certains projets ne sont autres que les contestataires d'ailleurs...

La liste des contentieux entre l'Etat et certains particuliers dans l'Agglomération est même dans le pays est très longue. Le ministre nous épingle certains exemples : à Uccle, le refus de signature d'un permis de bâtir, sous la pression d'un comité de quartier, risque de coûter 15 millions. A Forest, l'annulation d'un permis de bâtir pourrait entraîner la démolition d'un immeuble déjà construit. Il en coûterait à l'Etat... 150 millions de francs. A Ixelles, avenue Louise

un bâtiment de bureaux a été racheté par une société de logement, sous la pression d'un comité de quartier. Coût : 45 millions. Suivant M. Simonet, cet immeuble est innocupé et innocupable. Quant à la transformation en logement social d'une surface de bureaux à l'angle de l'avenue Louise... c'est le scepticisme.

Alors, se demande le ministre, va-t-on continuer à laisser faire de petits groupes, politiquement irresponsables, qui font échec à certains projets, souvent très avancés ? Finalement, ce sont les citoyens qui paient. J'appelle cela de l'« exploitation éhontée de quelques idéalistes par de froids réalistes calculateurs, alimentaires de la contestation ».

LUCIEN NICAISE